

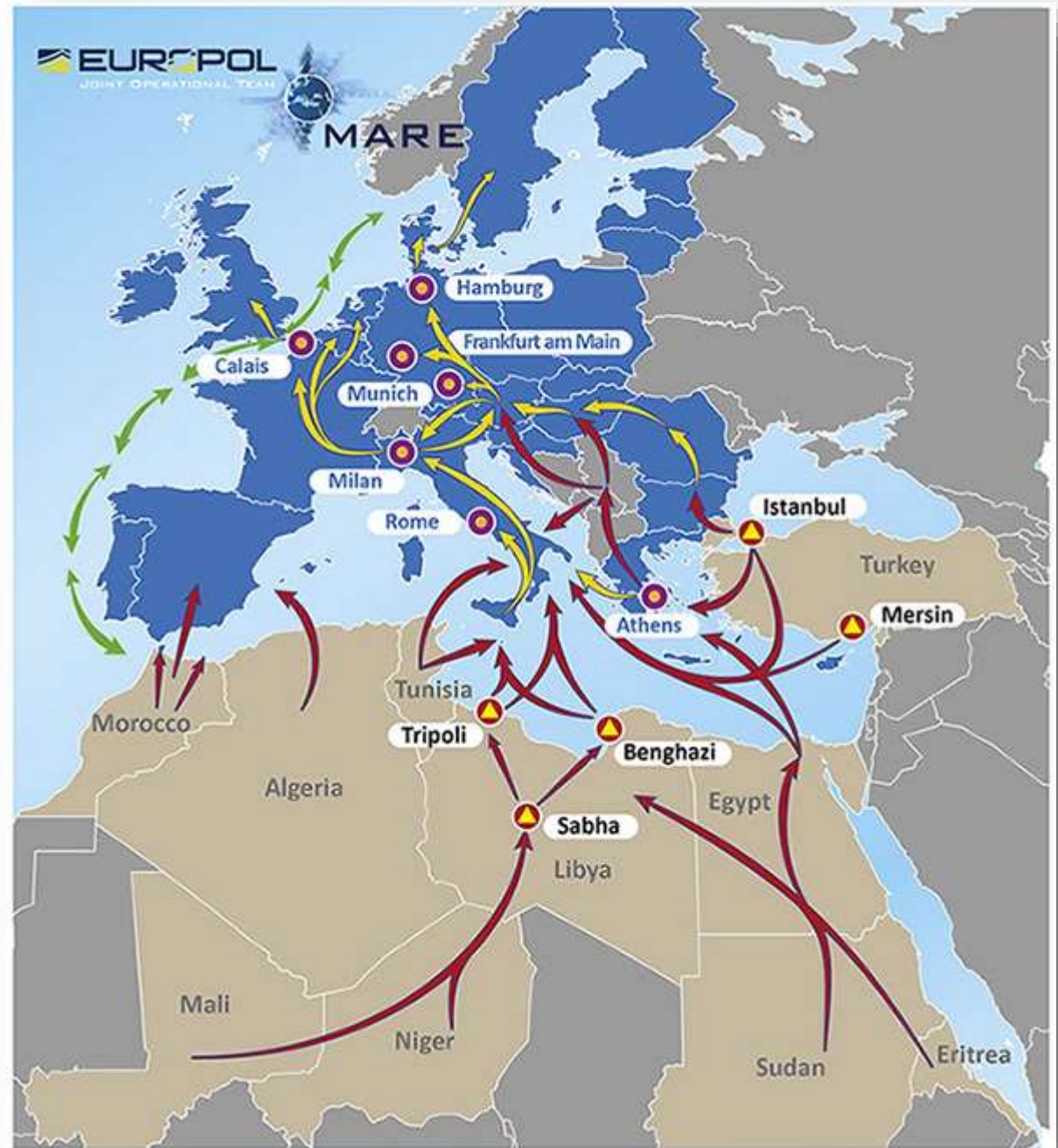
# **Karitatīvā sociālā darbinieka praktiski nepieciešamās zināšanas darbā ar patvēruma meklētājiem**

**Prof. Skaidrīte Gūtmane  
Latvijas Kristīgās akadēmijas rektore**

Ir sākusies / turpinās LIELĀ Tuvo Austrumu valstu iedzīvotāju pārceļšanās uz dzīvi Eiropā.

Pēc ANO datiem (2014): pirmo reizi pēc 2. Pasaules kara migrantu skaits ir pārsniedzis 50 miljonus.

Šī procesa subjekti ir Sīrijas, Irākas, Sudānas, Nigērijas, Eritrejas iedzīvotāji, kurus mēs dēvējam par bēgļiem, patvēruma meklētājiem, migrantiem, «labākas dzīves tīkotājiem» u.tml.



Eiropā nav vienotas sistēmas, kā saņemt bēgļa statusu. Katrā valstī tā ir neizstrādāta un nepilnīga.

Migrācijas process nav stihisks, par to nav šaubu. Uzcelt miljoniem cilvēku kājās, lai viņi atstāj mājas un dodas ceļā – tas ir finansiāli dārgs process. Kā saka paši «bēgļi» – «ceļš no Irākas līdz Vācijai *man pašam vien* izmaksā 20 tūkstošus dolāru.»

Cēloņi migrācijai – dzīvības apdraudējums, vajāšanas reliģiskās pārliecības dēļ, represijas un bads pilsoņu kara dēļ šajās valstīs u.c. Tomēr tas ir daudz kompleksāks politisko, ekonomisko un sociālo cēloņu process.

Bet, kā teicis Boriss Pasternaks:

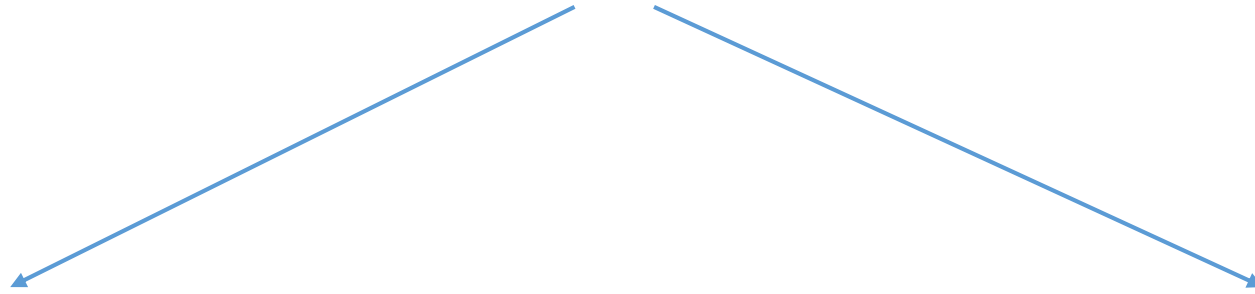
«Cēloņus var atrast virtuves strīdiem, bet lieliem pasaules procesiem cēloņu nav – vai arī to ir tik daudz, ka par tiem nav vērts runāt.»

Mēs atrodamies jauna laikmeta – Lielās tautu staigāšanas laikmeta iesākumā.  
Visiem ir skaidrs, ka atgriezt Franciju «francūžu Francijas» identitātē vairs nav iespējams,  
ka atgriezt Latviju «latviskajā identitātē» arī vairs nav iespējams.

Mēs zinām, ka apvienotā Eiropa savas saknes saskata Apgaismības kultūrā, bet islāma valstīs  
šādas tradīcijas nav. Lūk, tas sekulārās Eiropas valstis atšķir no islāma valstīm.  
Reliģiskā identitāte ikvienā Eiropas valstī – tā ir katra cilvēka personiskā lieta un valstiskajās nostādnēs Eiropa ir  
atteikusies no savas kristīgās identitātes un lepojas ar to.  
Bet islāmā tas tā nav.

Kā sadzīvot un efektīvi sadarboties šajā pilnīgi jaunajā laikmetā, kas uzņem arvien lielākus apgriezienus? –  
Tas nevienam nav skaidrs, neviens par to neko īsti nezina.

**Uzaicinu paskatīties uz šo procesu no divām perspektīvām:**



No migrācijas antropoloģijas leņķa

No antropoloģisko zināšanu  
praktiskas lietošanas leņķa  
darbā ar bēgļiem

Migrācijas antropoloģijas zinātniskā pieeja uzsver nepieciešamību «veikt migrācijas izpēti, aplūkojot garīgo sakņu fenomenu»

(S.Abašins, Eiropas Universitāte, 2015; S.Hantingtons «Civilizāciju sadursme», 2000).

**Tāpēc uzdosim nākošo jautājumu – cik dziļas un kur ir saknes šim procesam?**

**Arābi ir Bībeles ismaēlieši, patriarha Abrahāma un viņa t.s. blakussievas Hagares dēla Ismaēla pēcnācēji (1.Mozus gr.).**

**Mums tas var šķist nesvarīgi, taču atcerēsimies, ka gan ebreji, gan arābi pārstāv t.s. Abrahāma reliģijas, kurām pamatā ir Bībeles Vecā derība. Gan ebreji, gan arābi to ļoti labi apzinās un ikdienā operē ar šīm zināšanām.**

Kad Dievs apsolīja sirmajam patriarham Abrahāmam, ka no viņa «celsies liela tauta», viņš neticēja, ka tas varētu notikt viņam ar sievu Sāru, kas vairs nespēja radīt pēcnācējus.

Abrahāms pieņēma sev par blakussievu ēģiptieti Hagari, kas dzemdēja dēlu Ismaēlu – arābu senci. Un tikai vēlāk, pēc Dieva apsolījuma, no Sāras brīnumainā kārtā nāca pasaulē otrais dēls Īzaks – ebreju sencis.

Vēlāk Abrahāms Hagari un viņas dēlu Ismaēlu no mājām izdzina tuksnesī.



«Un Abrahāms nodeva visu, kas tam bija, Īzakam [savas īstās sievas Sāras dēlam].

Bet blakussievu bērniem Abrahāms izdalīja dāvanas, šķīra tos no Īzaka, aizsūtīdams viņus pret rītiem uz austrumu tuksneša zemi.»

Arābi – tuksnešu iemītnieki.

*Gustava Dorē ilustrācija Bībeles stāstam.*



Neraugoties uz to, ka Ismaēls bija nācis pasaulē nevis pēc Dieva apsolījuma, bet «dabiskā kārtā», Dievs viņu svētīja:

«Redzi, tu, Hagare, būsi grūta un tu dzemdēsi dēlu un sauksi viņa vārdu Ismaēls (Dievs uzklausa), jo Tas Kungs tevi ir uzklausījis tavās bēdās.»

«Un Tā Kunga eņģelis sacīja uz Hagari: Es vairodams vairošu tavus pēcnācējus un tie nebūs saskaitāmi lielā daudzuma dēļ.»  
(1.Mozus gr. 16:10-11)

*Gustava Dorē ilustrācija Bībeles stāstam.*

Taču svētība satur arī Ismaēla – kas Bībeles valodā ir visu arābu sencis – raksturojumu:

«Viņš būs savvaļas vīrs, viņa roka būs pret katru, un ikviena roka būs pret viņu, un viņš nevienam savu brāļu starpā negriezīs ceļu.»

1.Moz. 21:12-20

1.Moz. 25:1-18

**Tas ir mūsdienu procesa sākums.**

Bet Beigu laikos Dievs apsola Ismaēla un arābu atdzimšanu.

Bībele satur pravietojumu par arābiem, kas iegūs lielu spēku Beigu laikos un kam būs milzu iespaids uz pasaulē notiekošajiem procesiem (naftas dēļ).

Mūsdienās tās ir 22 Tuvo un Vidējo Austrumu valstis, kurām ir kopējas etniskās saknes un līdzīga psiholoģija.

Georgijs Florovskis (autoritāte 20. gs. teoloģijā):

«Austrumu un Rietumu cilvēki – tie ir vienotās saknes divi atzari, viņus ir jāuzlūko kā *Siāmas dvīņus* – bīstami un sāpīgi nodalītus vienu no otra, bet nepilnīgus vienu bez otra.

Neviens zars nav pašpietiekams viens pats bez otra – reiz notiks šī procesa reintegrācija.»

Lūk, šodien mēs esam šī procesa liecinieki.

**Saskaņā ar Svētajiem rakstiem cilvēki,  
kas dzīvo Austrumos un sauc sevi par arābiem,  
savas kopdzīves modeļos pilnīgi atšķiras no Eiropas izpratnes par cilvēku savstarpību.**

**Nepieciešamās antropoloģiskās zināšanas.**

## Galvenais šo cilvēku dzīvē ir ĢIMENE «hamula».

Tomēr tā nav «ģimene» Eiropas izpratnē (tētis, mamma un es). «Ģimene» ir visi cilvēki, kas ir radnieciskās attiecībās pa vīriešu līniju. Arābs *nekad* nenodos savu «hamula», un viss, ko viņš iegūst – ir un pieder visai ģimenei.

Ģimenes gods un labklājība nozīmē sociālu aizsargātību.

Audzināšanā no mazām dienām liek īpaši cienīt, godāt vecākus un vispār vecus cilvēkus.

Ģimenē parasti ir 10-12 bērni. Arābi dzemdē bērnus, turpretī eiropieši «izsargājas» no bērniem kā no traucēkļa.

«Hamula» neizslēdz daudzsievību. Piemēram, šodien Vācijā noslēdz islāmisti noslēdz laulības saskaņā ar Vācijas likumdošanu, bet ģimenes labklājības dēļ ātri izšķiras –

pirmā sieva paliek vientuļa sieviete ar bērnu un saņem pietiekoši lielu sociālo pabalstu.

Lai paņemtu pirmo sievu atpakaļ pie sevis un vairotu ģimenes labklājību, ir jānoslēdz laulība ar blakussievu, bet jādzīvo ar pirmo. Arī otra sieva saņem sociālo pabalstu.

Katram vīrietim ir 3 – 4 sievas, katrai ir bērns un sociālais pabalsts.

Visi dzīvo vienā mājā un strādāt neviens īpaši nevēlas.

Vajadzība ievērot likumdošanu arābiem ir maznozīmīgi, viņi neiedziļinās likumdošanas jēgā, iekšēji to nerespektē. Galvenais likums viņu dzīvē ir ģimenes kopība, tēva vārds un tēva domas.

Savukārt tēvs pakļaujas tam, ko ir noteicis Allāhs un kas ir rakstīts Korānā.

Tāpēc argumentācija ar valsts likumdošanu un MK noteikumiem nav vērā ņemama.

Galvenais likums, kam arābi bez kritiskas domāšanas pakļaujas, ir «hamulas» tradīcijas, «hamulas» vīrieši un Korāns.

## **ĪPAŠUMS:**

Eiropieši ir pieraduši, ka likumīgi iegādāts īpašums vai lieta pieder tam, kas to ir iegādājies. Ja kāds mums to nozog, tā vienalga ir mūsu. Likumdošana sargā to, kas ir «mans».

Tas, ka zagļu ir daudz un viņi dzīvo labi, mūs uztrauc, bet mēs jūtamies labi, jo zinām, ka zagti nav godīgi.

Arābiem tādu priekšstatu nav. Kāda lieta pieder man tikai tad, kad es to protu nosargāt.

Ja es paņemu nenosargātu lietu, tā nav zagšana: «Es paņēmu, jo man tajā brīdī to ļoti vajadzēja.»

Ja tu proti šo lietu dabūt atpakaļ, tad tā atkal ir tavējā.

## KOMUNIKĀCIJA:

«Runāt taisnību ir viegli un patīkami» (A.Hešels, ebreju filozofs).

Runāt taisnību un censties nemelot – tas ir jūdu-kristiešu tradīcijas balsts.

Arābi nemelo, jo apzinās, cik maksā taisnība. Arābi *nekad* nesaka visu, ko zina, jo tad zaudēs kontroli pār situāciju un atdos to svešinieka rokās. Sarunā viņi kontrolē situāciju – tā, viņaprāt, ir galvenā sarunas vērtība.

Arābs zina patiesību / taisnību, bet to neatklāj. Viņš ir gatavs to pārdot, atstājot sev galveno patiesības daļu. Atdodot / pārdodot jums patiesības mazāko daļiņu, viņš ir ieguvis uzticību un turpmāk kontrolēs katru jūsu soli.

Tāpēc ikvienā komunikācijā, īpaši tā sākumā, arābi cenšas iegūt uzticību un situācijas tālākajā attīstībā cenšas dominēt.

Arābs vienmēr ir saimnieks pār jūsu atbildi un piespiedīs jūs atbildēt tā, kā viņam vajag. Arābi neļauj cīticīgajiem vadīt sarunas procesu.

## **BĒRNI:**

Eiropiešu priekšstatos ir «mazi bērni» un «pieaugušie bērni».

Eiropieši spēj kritizēt savus bērnus. Bērni un vecāki ir vienlīdzīgi sarunās. Bērni var mums var paklausīt vai nepaklausīt utt.

Arābu bērni nav sliktāki / labāki par mūsējiem. Bet vecākiem viņi ir nevis «mazi» vai «pieauguši», bet «mans dēls», «mana meita».

Ikviens no viņiem ir audzināts hierarhijas sistēmā: Dievs (Allāhs) → tēvs, vecaistēvs → māte.

Frāze: «Tēvs teica!» ir paklausības kods visai ģimenei – tādus vārdus bērns dzird bērnudārzā, skolā, uz ielas utt. Tie ir bērna asinsritē un mobilizē ikvienu rīkoties saskaņā ar tēva gribu. Vecākā dēla rīcībai ir jāklūst par tēva augstākā goda un lepnība lietu.

## **SIEVIETE:**

«Pavarda turētāja.» Neprecētai palikt – tas ir liels kauns. «Hamulas» augstākais noteikums ir sievietes klēpja tīrība. Neviens neprecēs netiklu meiteni, tāpēc ģimene no mazām dienām rūpējas par to, lai meitene tiktu turēta stingros grožos un apprecētos nevainīga. «Brīvās sievietes» no Eiropas arābu acīs ir «prece bez cenas, dabūjamas par velti».

Eiropieši domā, ka arābu sieviete atrodas verdzenes stāvoklī. Paši arābi uzskata, ka no sievietes klēpja tīrības ir atkarīga bērnu iedzimtība un tikai ģimeniskas tīrības modelis ved pie Allāha svētības un «hamulas» ilglaicīgas pastāvēšanas.

Eiropeskās «vērtības» arābu sieviete nemaz īpaši nevēlas, jo apzinās, ka sievietes augstākā pašapziņa nozīmē patikt vienam vīrietim, nevis daudziem. Viņa nesapņo par pārgulēšanu ar daudziem. Viņas sapnis ir kļūt par «hamulas» godu, vadīt mājas dzīvi, audzināt bērnus un «aizdedzināt» vīru. Jo tādu dzīvi svētī Dievs (Allāhs), viņasprāt.

## **DARBS:**

Arābi eiropeisko darba izpratni nesaprot: viņi nekad nepieļaus, lai kāds viņiem liktu kaut ko padarīt.

Arābam ir savas intereses, un vidi viņš pakārto tām.

Citiem vārdiem: firmas, biroja, iestādes intereses, kur viņš strādā – nav vērtība viņa apziņā.

Arābs atrod «visādas iespējas», apspēlējot «cilvēka faktoru», «eksploatācijas» un «rasisma» faktoru utt., lai aizrādītu darba devējam un izteikt neapmierinātību ar esošajiem darba apstākļiem.

Viņš cenšas mainīt situāciju savā labā un cenšas kļūt par nominālo uzņēmuma vadītāju.

Arābu raksturo kaislība tirgoties ar visu: tuksneša iedzīvotājiem nav vēlmes kaut ko audzēt, izgatavot.

Ir tikai viena vēlēšanās – personiskais labums un izdevīgums. No šejienes nāk arābu cinisms attieksmē pret darbu.

Austrumos darbs vienmēr ir bijis un arī šodien ir lāsts – smags veids, kā uzkrāt sākotnējo kapitālu, kas turpmāk dos iespēju beidzot nodarboties ar Allāha svētītu lietu – tirgošanos.

Arābiem nav tieksme pēc darba, to apliecina viņu vēsture. Iekarojot milzīgas teritorijas, arābi ir vairāku gadsimtu gaitā izmantojuši citu tautu iekopto un saražoto, bet paši nav radījuši neko.

Divu civilizāciju sadurā Eiropa ir mēģinājusi piespiest arābus strādāt. Tā ir iekustinājusi zināmu dinamiku arābu valstīs. Tomēr Eiropa nav spējusi izmainīt tūkstošgadīgās vērtības un tradīcijas, ko paaudze nodod paaudzei. Arābi nemetas un nemetīsies Rietumeiropas apskāvienos, *bet mēģinās* notiekošos procesus pakļaut savām interesēm, kas tirdzniecības un izcilo diplomātijas spēju dēļ viņiem arī izdodas.

Piemēram, viņiem ir izdevies naftas dēļ visu pasauli nolikt uz ceļiem.

Rietumu mēģinājumus iesaistīt arābus darbā viņi izmanto kā ekspansijas iespēju un valsts izlaupīšanu no iekšienes, jo Rietumu pasaules sagraušana un pakļaušana islāmam ir viens no galvenajiem islamticīgo dzīves uzdevumiem.

Vai viņi saprot, ka zāgē zaru, uz kura sēž?

Droši vien saprot. Bet no vienas puses, arābi neieredz darbu un darba rezultātā radītos Rietumu labklājību, bet no otras puses – savu lomu Rietumos viņi uztver kā misiju no Allāha – sagraut neticīgos un netiklos Rietumus.

## DZIMTENE:

Tāda jēdziena arābu mentalitātē nav, un nav arī «dzimtās valodas» jēdziena. Jēdziens «biladī» («mana zeme») attiecināms uz privātīpašumu, bet ne uz vietu, kur esi uzaudzis un par ko jārūpējas. Nekad zeme / valsts, kur arābs dzīvo, netiek uztverta kā atbildības areāls: tuksnesi par tādu uzskatīt nevar, jo tuksnesis ir kā jūra – pats sev likumu devējs un cilvēkam tie jārespektē, tos izmainīt nevar.

Bet vēsturiski pilsētas ir piederējušas citiem.

Arābi ir tuksneša ceļotāji – klintis ir klintis un smiltis ir smiltis, tās iemīlēt nevar, un tajās neko iekopt nevar.

Tiklīdz radīsies iespēja labākai dzīvei, arābi veco «dzimteni» nomainīs pret jaunu, bet stāstīs veco stāstu «par tēviem un vectēviem, kas šeit kādreiz audzējuši brīnišķīgas olīvas».

Arābu pilsētas un lauku ciemati ir aizlaisti, nesakārtoti, ielas ir netīras un ceļi briesmīgi. To var labi redzēt Izraēlā (Rietumkrastā jeb Palestīnā) – cik milzīga ir atšķirība starp ebreju un arābu kvartāliem!

Par patriotismu aizmirstiet! Maksimums – paša māja, paša sēta, paša vārti! Un uz galvenās ielas mēsli tiek savākti tikai tad, kad brauc garām televīzija vai priekšniecība.

## ALLĀHS:

Islāmā kā monoteistiskā reliģijā Allāhs ir tāds kā «pagānu» dievs un attiecības ar to ir kā tirgū. Allāha rokās ir cilvēka dzīvība, veselība, veiksmē, bet lai to nodrošinātu, ir burtiski jāizpilda Korāna priekšraksti.

Islāma hierarhiskā struktūra nedod iespēju apšaubīt Allāha noteikto.

Musulmanis	Kristietis
Islāmā cilvēks pārstāj būt dialogā ar Dievu, dialogs pārtrūkst.	Kristīgās ticības uzskats ir antropocentrisks, kur sarunājas divas brīvas gribas – cilvēka un Dieva sinerģija.
Islāmā: ārēji redzama varonība un darbība ir tā, kas glābj cilvēku.	Kristietībā glābšana saistās ar iekšējā cilvēka (dvēseles un gribas) pārmaiņu.
Labs musulmanis ir tas, kurš piespiež citus pieņemt viņa ticību.	Labs kristietis vērsts uz iekšējo grēknožēlu, uz iekšēju atdzimšanu.

Islāms padara cilvēka apziņu pilnīgi nespējīgu kritizēt pašu islāmu.

## Dažādu speciālistu citāti:

«Ja gribat arābu par kaut ko pārliecināt vai viņam patikt – jūsu runai jābūt spilgtai un krāsainai. Loģiskā domāšana atslēdzas, ja arābs dzird skaistus vārdus.»

«Arābi ir impulsīvi un temperamentīgi.»

«Arābi tic *zīmēm* un ir māņticīgi.»

«Starppersonu attiecībās ir svarīga bagātība un sociālais statuss.»

«Arābiem nav sirdsapziņas pārmetumu melu dēļ: meli ir līdzeklis mērķa sasniegšanai.»

«Arābu valodas semantika sniedz iespēju pārspīlēt jebko.»

«Eiropas kultūrā izrunātais vārds cilvēkam uzliek pienākumus, arābu kultūrā – vārdi nav komunikācijai, bet ornamentam.»

«Vienotā arābu nācija? Mīts! Nācija ir teorētiski. Īstenībā ir simtiem klanu un *hamulu*.»

«Arābu psiholoģijā – piedot un neatmaksāt ar ļaunu nozīmē vīrišķības trūkumu.»

«Musulmaņu pusmēnesī spēks un vājums – divi gali. Labais ir spēks, sliktais ir vājums. Ja nav labā un ļaunā atziņas, tad vienīgais kritērijs ir personiskais izdevīgums.»

Bībelē par arābiem: «Dzīvosi no sava zobena», «Roka būs pacelta pret visiem un visu roka – pret tevi».

«Arābu valstīs nav attīstītas ekonomikas un ikviena vieta, kur viņi ierodas, ar laiku pārvēršas par tuksnesi.»

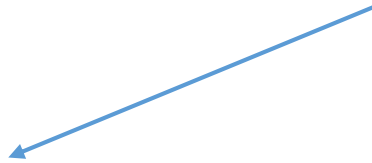
«Arābiem piemīt bezrūpība un vieglprātība attieksmē pret nākotni.»

«Arābiem nevar uzticēties. Šķiet, ka viņš ir tavs draugs, bet pēkšņi viss var mainīties un viņš var uzbrukt no muguras.»

«Kāda ir galvenā atšķirība starp Austrumu un Rietumu cilvēku? – Austrumu ir kauna kultūra. Rietumi – vainas kultūra. Kauns un vaina – divi atšķirīgi uzvedību regulējoši spēki. Kauns – tas nozīmē, ko par mani domā citi. Bet iekšējā vaina eiropietim ir Dieva, cilvēku un sevis priekšā. Eiropiešiem šobrīd ir žēl arābu. Arābiem eiropiešu nemaz nav žēl un viņiem kauns ir tikai savējo priekšā.»

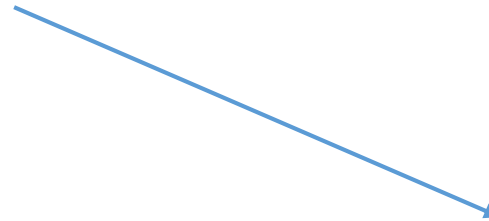
Kāpēc Eiropai ir jāklūst par mājām visas zemeslodes iedzīvotājiem?

Šobrīd notiekošais izskatās kā pasaka par lapsu, kas klauvē pie zaķīša durvīm. Beigas jūs zināt.



No vienas puses, saskaņā ar Korānu, ikviens cilvēks piedzimst par musulmani un tikai vecāki bērņus padara par kristiešiem, jūdaistiem, pagāniem u.c.

Pamatuzdevums ir atgriezt visus pie «īstās ticības» – islāma. Bet tiem, kuri to nevēlas darīt, ir jāmirst, jo viņu dzīvei nav augstākas jēgas.



No otras puses, mēs dzīvojam neparastā laikā, kad Dievs pilnībā respektē Eiropas cilvēkus būt ateistiem, nihilistiem un liberāļiem, un pieļauj iespēju mums piedzīvot jūdu-kristiešu civilizācijas norietu.

## Ko darīt?

Lai mēs līdz galam saprastu jaunā izaicinājuma būtību, vajadzētu paturēt atmiņā bibliskās antropoloģijas pamatnostādnes par cilvēka (neatkarīgi no tautības) īpašo vērtību. Šīs nostādnes ir kristīgās Eiropas pamatā, neatkarīgi no mūsu sekulārisma vai reliģiozitātes, jo šajās kategorijās mēs – eiropieši – domājam.

**Cilvēks ir Dieva radīta būtne:**

**“..radīja cilvēku no zemes pīšļiem” (1.Moz. 2:7,19).**

Ebreju val. *adām* – “cilvēks”, *adamā* – “sarkana zeme”.

Dzīvnieku ķermeņi veidoti no tā paša materiāla – no zemes.

“Tad Dievs veidoja no zemes *adamā* ikvienu lauku zvēru un ikvienu putnu gaisā”  
(1.Moz.1.nod.)

**Cilvēka radīšana apzīmēta ar divām zilbēm *ji-je-cer*, turpretī dzīvnieku ar vienu *jā-car*.  
“Jod” senebreji valodā norāda uz radošo impulsu.**

**Eksegēzes speciālisti skaidro semantiku:**

Cilvēkam un dzīvniekiem ir kopējs fizisks pamats,  
bet cilvēks ir saņēmis no Dieva garīgu lielumu:

DVĒSELI *nešāmā*: dvēsele, kas dota cilvēkam, ir ar papildus garīgo devu – tā cilvēku atšķir no dzīvnieka, no zvēra.

**Sv.Rakstos oriģināltekstā senebreju valodā ir divi vārdi, kas apzīmē jēdzienu “dzīva dvēsele”:**

- *Nešāmā*
- *Nefeš*

Cilvēkā ir “iemiesāta” *nefeš*, t.i., dzīvnieku “dvēseles dzīvība” apvienojumā ar viņam vienīgajam piemītošo unikālo dvēseli *nešāmā*.

**Cilvēks ir būtne ar duālu dabu.**

### Zemes cilvēks

«Radīja cilvēku no zemes  
pīšļiem» (1.Moz. 2:7, 19).

**Cilvēks var dzīvot ar ļoti  
sašaurinātu antropoloģisko  
un vērtību izpratnes robežu  
(islāms).**

### Cilvēks ar Dieva līdzības iespēju

«Radīja cilvēku *adām* un iezīmēja ar  
*nešāmā*» (1.Moz. 1:27).

«*Dievs sacīja: radīsim cilvēku adām pēc  
mūsu tēla un līdzības*» (1.Moz. 1:27).

**Bezgalīga antropoloģiskā un vērtību  
izpratnes robeža – kristietība.**

Šādi ir manā skatījumā jaunās situācijas radītie izaicinājumi:

Integrācijas kultūra nav iespējama, jo kultūra var pastāvēt tikai kopīgu mērķu vārdā.

Mūsu priekšā ir «tas pats Dieva radītais cilvēks», tikai veidojies radikāli atšķirīgās tradīcijās, citā dabas un valodas kultūrvidē. Tomēr, raugoties *uz atsevišķu cilvēku*, bibliskās nostādnes nav mainījušās cilvēka izpratnē arī šajā situācijā, tāpēc sociālajā darbā ir jāreķinās ar:

1. Nepieciešamību izstrādāt jaunus paņēmienus darbā ar konkrētiem gadījumiem,
2. Precīzi jāpārzina Tuvo Austrumu cilvēku antropoloģiskais profils,
3. Precīzi jāpārzina kristietības *patiesais* saturs (nevis sekas sprediķošanas līmenī),
4. Kristīgās antropoloģijas zināšanas dod konstruktīvu pamatu islāmisko kaislību racionalizēšanai,
5. Nepieciešami īpaši kursi sociālajiem darbiniekiem, kas sniedz praktisku palīdzību problēmu risināšanā.

Tas jādara, balstoties uz kristīgajā antropocentrismā, tādējādi mazinot islāmisko kareivīgumu.

**Jo augstāka zināšanu sēta, jo dziļāk draudzība ar patvēruma meklētājiem.**



**Paldies par uzmanību!**